

## **CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ**

SEKRETARIAT	629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04	UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI	693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23	00 - 503 W A R S Z A W A
		TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET	<a href="http://www.cbos.pl">http://www.cbos.pl</a>	E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/24/2000

### **OCENY DZIAŁALNOŚCI RZĄDU I OPOZYCJI W POLSCE, CZECHACH, NA WĘGRZECH I NA LITWIE**

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH  
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

OCENY DZIAŁALNOŚCI RZĄDU I OPOZYCJI W POLSCE,  
CZECHACH, NA WĘGRZECH I NA LITWIE

---

- ▶ W styczniu gabinety rządowe we wszystkich porównywanych krajach - w Polsce, Czechach, na Litwie i na Węgrzech - otrzymały więcej ocen negatywnych niż pozytywnych. Stosunkowo najlepiej ocenili swój rząd Węgrzy (33% ocen dobrych, 55% złych), a nieco gorzej Polacy (28% ocen dobrych, 58% złych). Pozytywne oceny gabinetu rządowego na Litwie są zbliżone liczebnie do ocen naszego rządu (25%), negatywne zaś stanowią 40% wskazań, ale ponad jedna trzecia Litwinów nie ma wyrobionego zdania w tej sprawie. Najgorsze opinie mają o swoim rządzie Czesi: 23% respondentów ocenia go pozytywnie, a 61% negatywnie.
  
- ▶ Opozycja parlamentarna uzyskuje najlepsze oceny na Litwie (38% ocen dobrych i 33% złych), trochę gorsze zaś - w Polsce (36% ocen dobrych i 33% ocen złych). Najbardziej krytyczni wobec swojej opozycji są Czesi: 54% z nich nie akceptuje jej działalności, a tylko 19% ma o niej pozytywną opinię.

W bieżącym roku po raz kolejny publikujemy porównania ocen działalności rządu i opozycji uzyskane w Polsce<sup>1</sup>, w Republice Czeskiej i na Węgrzech. Jest to możliwe dzięki porozumieniu pomiędzy CBOS, IVVM (Instytutem Badania Opinii Społecznej w Pradze) oraz TÁRKI (Centrum Informatyki i Badań Społecznych w Budapeszcie). Wszystkie trzy ośrodki realizują co miesiąc badania opinii o najważniejszych aktualnych wydarzeniach i problemach. Do badań tych włączane są w pełni porównywalne zestawy pytań na wybrane ważne tematy. Pytania analizowane w niniejszym komunikacie były już zadane we wszystkich trzech krajach w lutym '99 i w lipcu '99, co umożliwia prześledzenie zmian. W styczniu bieżącego roku po raz pierwszy udział we wspólnym przedsięwzięciu wzięł również litewski ośrodek badawczy VILMORUS<sup>2</sup>.

Scena polityczna porównywanych krajów nieco różni się od siebie. Na Węgrzech rządy sprawowane są przez koalicję partii prawicowych, w Republice Czeskiej przy władzy jest rząd utworzony przez Partię Socjaldemokratyczną, u nas zaś rządzi koalicja prawicowo-liberalna. Na Litwie rządy sprawuje partia konserwatywna.

W Polsce i na Węgrzech trzon opozycji parlamentarnej stanowią partie lewicowe. W Czechach w opozycji do rządu pozostają partie prawicowe, a także partia komunistyczna.

---

<sup>1</sup> Badanie CBOS „Aktualne problemy i wydarzenia” (116), 13-18 stycznia 2000, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1075); badanie IVVM 3-10 stycznia 2000 (N=1017); badanie TÁRKI 8-19 stycznia 2000 (N=1512).

<sup>2</sup> Badanie VILMORUS 20-24 stycznia 2000 (N=1009).

## OCENY DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

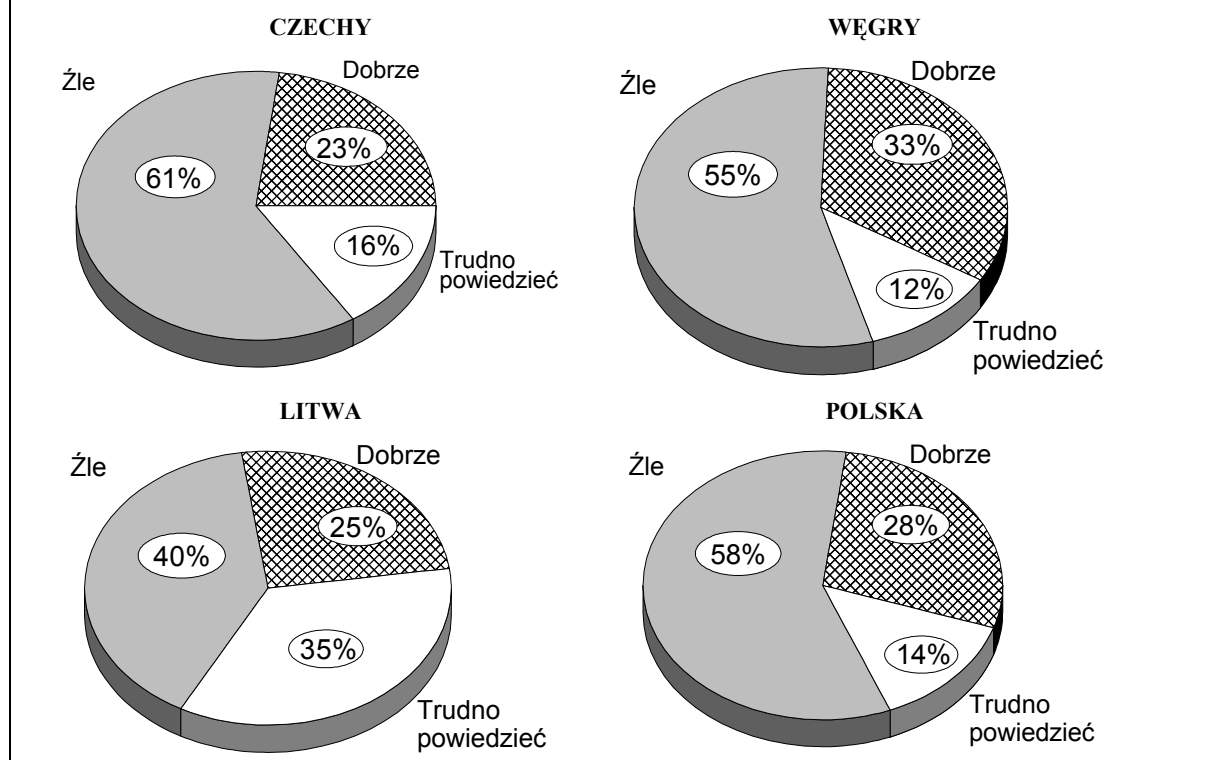
Druga połowa roku 1999 i pierwsze dni roku 2000 to okres dalszego pogarszania się opinii o pracy rządów w Polsce i na Węgrzech. W Czechach natomiast możemy zaobserwować niewielką poprawę oceny działalności Rady Ministrów kierowanej przez Milosza Zemana – odsetek osób dobrze oceniających ten gabinet, po wcześniejszym gwałtownym spadku, wzrósł o 4 punkty. Można przypuszczać, że wzrost pozytywnych ocen rządu jest wynikiem najniższej od dziesięciu lat inflacji, jaką zanotowano w grudniu w Czechach. Nadal jednak spośród czterech omawianych rządów czeski gabinet jest najgorzej oceniany.

Pogorszenie notowań rządu jest natomiast największe w Polsce - w porównaniu z sondażem zrealizowanym w lipcu '99 o 4 punkty wzrósł odsetek opinii krytycznych. Spadek pozytywnych ocen działalności gabinetu rządowego możemy zaobserwować na Węgrzech, jednak mimo to ekipa Viktora Orbana, jest wciąż najlepiej oceniana spośród rządów czterech omawianych krajów. Litewska Rada Ministrów kierowana przez premiera Andriusa Kubiliusa znajduje uznanie u co czwartego Litwina. Jednocześnie na Litwie jest najwyższy odsetek badanych nie potrafiących jednoznacznie ocenić działalności swego gabinetu rządowego.

Tabela 1

Oceny działalności rządu	Czechy	Węgry	Litwa	Polska	Czechy	Węgry	Litwa	Polska
	VII 1999				I 2000			
	w procentach							
Bardzo dobre	1	4	-	1	1	4	2	1
Dobre	18	32	-	31	22	29	23	27
Złe	46	35	-	38	49	38	32	40
Bardzo złe	16	16	-	16	12	18	9	18
Trudno powiedzieć	19	13	-	14	16	12	35	14

RYS. 1. OCENY DZIAŁALNOŚCI RZĄDU (W STYCZNIU 2000)



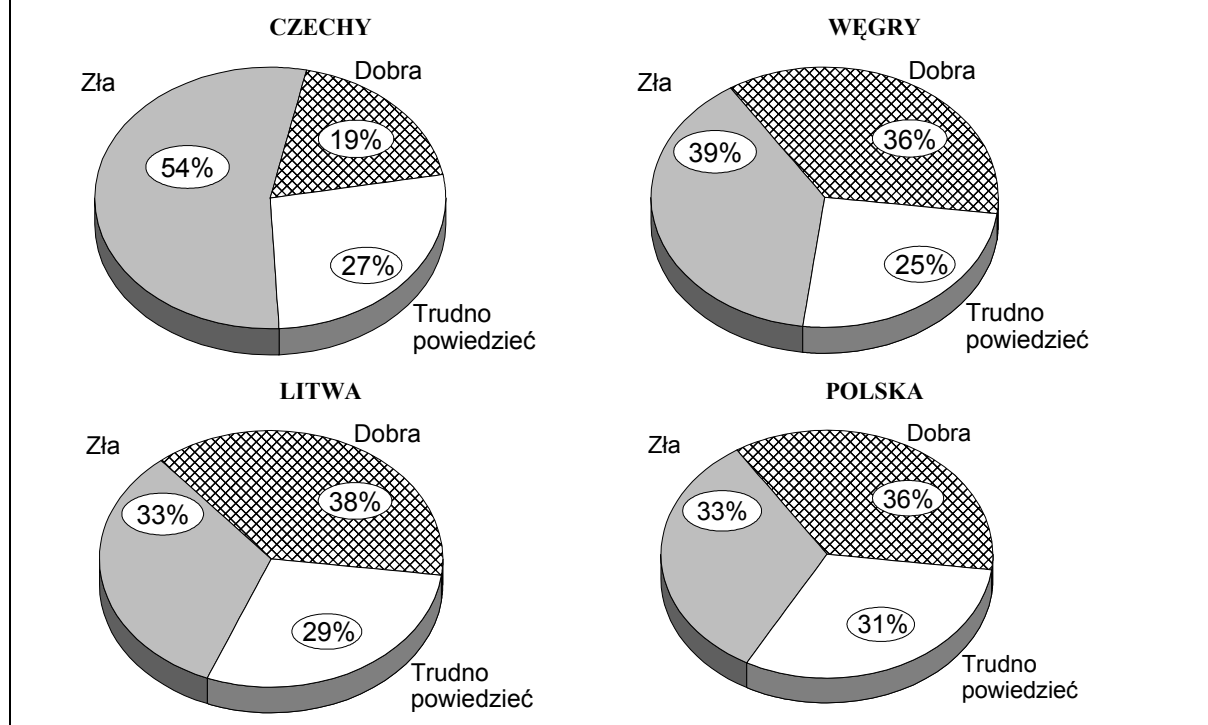
### OCENY DZIAŁALNOŚCI OPOZYCJI

Pogarszanie się ocen działalności rządów w Polsce i na Węgrzech idzie w parze z coraz lepszymi notowaniami opozycji. Poprawa jej wizerunku widoczna jest również w Czechach. Niestety, nie dysponujemy danymi litewskimi z poprzedniego okresu, nie możemy więc wypowiadać się o zmianach w tym względzie.

Tabela 2

Oceny działalności opozycji	Czechy	Węgry	Litwa	Polska	Czechy	Węgry	Litwa	Polska
	VII 1999				I 2000			
	w procentach							
Bardzo dobre	1	2	-	3	1	4	4	3
Dobre	16	30	-	30	18	32	35	33
Źle	45	32	-	27	42	32	28	27
Bardzo źle	11	7	-	6	12	7	5	6
Trudno powiedzieć	27	28	-	34	27	25	29	31

RYS. 2. OCENY DZIAŁALNOŚCI OPOZYCJI (W STYCZNIU 2000)



Trwający w Czechach kryzys zaufania do instytucji politycznych dotyczy nie tylko rządu, ale również opozycji. Wydaje się jednak, że jest on nieco mniejszy niż latem ubiegłego roku. Opozycja - podobnie jak rząd - minimalnie poprawiła swoje notowania w społeczeństwie, nadal jednak jest negatywnie oceniana przez ponad połowę Czechów. W pozostałych trzech krajach opinie dotyczące działalności opozycji parlamentarnej są zbliżone i znacznie odbiegają od wskazań respondentów czeskich.

Na Węgrzech w stosunku do lipca '99 notowania opozycji nieco się poprawiły i zmniejszyła się różnica między ocenami negatywnymi i pozytywnymi. Obecnie przewaga krytycyzmu jest tam już nieznaczna. Spośród wszystkich omawianych społeczeństw działalność opozycji w swoim kraju stosunkowo najlepiej oceniają Litwini - 38% z nich ma o niej pozytywną opinię, podczas gdy co trzeci jest przeciwnego zdania. Tylko nieznacznie gorsze notowania niż na Litwie mają stronnictwa opozycyjne w Polsce i na Węgrzech. Jednak w naszym kraju prawie co trzeci badany (najwięcej spośród porównywanych narodowości) nie ma wyrobionego zdania na temat działalności opozycji.



Wyniki ostatnich badań przeprowadzonych w Polsce, Czechach, na Węgrzech i na Litwie pozwalają stwierdzić, że instytucje publiczne w tych krajach są znacznie częściej oceniane negatywnie niż pozytywnie. Niemal wszystkie gabinety rządowe, z wyjątkiem węgierskiego, są przedmiotem dość głębokiej krytyki. Polska, przeżywająca obecnie kryzys gabinetowy i systematyczne pogarszanie się notowań rządu, nie jest więc szczególnym przypadkiem, a w porównaniu z Czechami wypada nawet lepiej. Nieznaczna poprawa ocen w Republice Czeskiej i relatywnie dobre oceny rządu węgierskiego nie wpływają znacząco na ogólnie negatywny wizerunek ekip rządzących w porównywanych krajach.

Niezadowolenie społeczne z działalności elit politycznych znajduje odzwierciedlenie nie tylko w krytykowaniu gabinetów rządowych, ale skierowane jest również ku opozycji. Jednak jej notowania są wyraźnie lepsze niż oceny rządów, a nawet nieco się poprawiają. Odsetki osób niezadowolonych z działalności opozycji w Polsce, na Litwie i na Węgrzech są zbliżone, natomiast w Czechach liczba krytykujących jest wyraźnie większa.

Opracował  
Arkadiusz SĘK